N°. 3233

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 18 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 December.

De Geldkrizis.

I.

Onder het publiek is vrij algemeen de dwaling verspreid, dat de tegenwoordige krizis, welke zich op alle beurzen van Europa met meerder of minder kracht doet gevoelen, voortsproit uit den val van een aantal handelshuizen in Amerika. Dit laatste moge de krizis verergerd hebben, het kan er de oorzaak niet van wezen. Ook zonder dat Amerika ware voorgegaan, zou Europa een geduchte krizis te doorstaan hebben gehad, die op Amerika had teruggewerkt, even als thans Amerika dit op Europa heeft gedaan. De loop van het kwaad zou dan anders geweest zijn, de gevolgen waren dezelfde gebleven. Trouwens, bij den tegenwoordigen toestand der handelsbetrekkingen is een bloot amerikaansche of enkel europeesche krizis, de eene uit de andere voorkomende, en beide niet het gevolg van dezelfde oorzaken, ondenkbaar.

Reeds vóór dat de krizis te New-York met zooveel hevigheid uitbrak, begon zij zich door voorteekenen in Europa te openbaren. Zonder dat er een zigtbare oorzaak voor de hand lag, trok het geld zich terug. In Oktober 1855 eischte de bank van Engeland 7 pCt. voor diskonto, en de fransche bank, door wettelijke voorschriften gedwongen het cijfer van 6 pCt. niet te overschrijden, kortte het termijn in van het papier, waarop zij voorschotten gaf; een maatregel die den handelsstand veel drukkender viel dan een hooger interest-cijfer.

Niemand maakte zich ongerust over dit verschijnsel, [illegible] pas geëindigden oorlog en de dure levensmiddelen voortgebragt, toeschreef. Eenige financiëele specialiteiten en onder anderen, zoo wij ons niet bedriegen, de londensche *Economist*, voorspelden wel is waar dat een krizis in aantogt was, dan men sloeg er weinig acht op. Ongeluksprofeeten worden gewoonlijk geschuwd, vooral op de beurs, waar men, meer nog dan elders, de slechte gewoonte heeft om, in voorspoed, niet op tegenspoed bedacht te willen zijn.

Intusschen behoeft men niet met de gave der professie geboren te zijn, om in betrekkelijk korten tijd van te voren, geldkrizissen aan te kondigen. Hiertoe behoort niet meer scherpzinnigheid dan om, des zomers, als het eenige dagen zoel weder geweest is, te zeggen: wij hebben donder te wachten, of des winters, bij een fellen noordoosten wind: nu zal het wel gaan vriezen. De thermometer der opperhuid, het gevoel van hitte of koude is voldoende om een weêrprofeet te vormen. Zulk een thermometer bestaat ook voor den beursprofeet; doch deze wijst dan alleen met juistheid de graden aan, als de eigenaar geen regtstreeksch voordeel te hopen of nadeel te vreezen heeft van de krizis, die voor de deur staat.

De hoofdreden, dat het gemakkelijk valt een beurskrizis te voorspellen, ligt in de noodzakelijkheid van het periodiek opkomen van zulk een onweder in den handelsatmosfeer, dat hier en daar een stevigen boom en eenige zwakke struiken velt, maar ten slotte de lucht zuivert. En even als het onweder in de natuur slechts een schijnbare storing is der natuurwetten, evenzoo is een geldkrizis niet dan een oogenschijnlijke verwarring in de wetten, welke de handelsoperatiën regeren. In wezenlijkheid is zij er een regtstreeksch uitvloeisel van.

Het is echter veel moeijelijker met juistheid al de oorzaken van een algemeene geldkrizis op te sporen en aan te geven. De omstandigheden, die een krizis voortbrengen, hoewel zij te zamen en terzelfder tijd op één punt zamenkomen, loopen zoo wijd uit een, dat men ze niet kan overzien. Daarenboven zijn zij verborgen achter zekere verschijnselen, welke het oppervlakkig oog voor de wezenlijke oorzaken aanziet, waarvan zij niet meer zijn dan het masker. En met die faillieten in de Vereenigde Staten en de schaarschte van gereed geld de krizis in Europa te verklaren, is oorzaak en gevolg met elkander verwarren.

De middelen tot het bedrijven der handelsoperatiën zijn tweeërlei: geld en krediet. Het laatste nu geeft het leven aan allerlei soort van handelspapieren, die geacht worden wezenlijke waarden te vertegenwoordigen. Zoolang tusschen beiden het evenwigt wordt bewaard, dat door de omstandigheden-zelven en ongemerkt wordt aangegeven, blijft alles in normalen toestand; maar langzamerhand en onvermijdelijk treedt in tijden van rust en voorspoed het krediet buiten zijn natuurlijke grenzen, en groeijen de denkbeeldige waarden buiten alle verhouding met de wezenlijke waarden aan. Ook hier wordt de aktie door reaktie gevolgd. Het vertrouwen wordt geschokt. Men begint huiverachtig te worden voor den stortvloed van papier, waarmede de beurzen overstroomd zijn. Wat vroeger geregeld koers had, houdt op waarde te bezitten; de goederen komen ter ongelegener tijd in massaas aan de markt, en een krizis ontstaat, die het verbroken evenwigt weder herstelt.

Die krizis zal het eerst dáár uitbreken, waar de meeste schaarschte aan geld heerscht, en in de tegenwoordige omstandigheden moest dit in Amerika geschieden. Terwijl de pakhuizen te New-York met goederen waren opgevuld, diskonteerde men aldaar wissels op de eerste huizen voor 4 à 5 procent per maand, somtijds zelfs tegen ½ procent daags.

De loop van alle algemeene financiëele krizissen is geen andere dan deze. Hij is voor alle dezelfde, evenwel verschillen de oorzaken, die de uitzetting van het krediet te weeg bragten voor elke, en wanneer men nu ziet dat het diskonto te Londen en te Hamburg 10, te Berlijn 7 en te Amsterdam mede 7 procent heeft bereikt; terwijl bij de krizis van 1847 het interestcijfer te Londen niet hooger was geklommen dan 8 procent, valt het duidelijk in het oog dat de grond, waarop het gebouw van den wereldhandel is opgetrokken, heviger moet zijn geschokt dan toen.

Wij kunnen niet alle oorzaken opsporen, die genoegzaam zijn om de tegenwoordige geldkrizis volledig te verklaren. Eenige der voornaamste echter zijn te vinden, en vallen duidelijk in het oog. Men heeft het schromelijk opdrijven van de weelde, zoowel in de oude als in de nieuwe wereld, als hoofdoorzaak doen voorkomen. Ware die weelde niet zoo groot geweest, het lijdt geen twijfel of de krizis zou minder noodlottige gevolgen hebben opgeleverd. Vele kapitalen, die thans in inproduktieve uitgaven den bezitters door de vingers zijn gedropen, hadden dan kunnen dienen om hen staande te houden, maar ook zonder die verteringen van weelde had zich eene geldkrizis geopenbaard. De turksche oorlog heeft milliarden gevorderd, en om die te betalen waren geen gelden voorhanden. Men heeft, om in de krijgsbehoeften te moeten voorzien, nieuwe kapitalen aan den omloop ontrokken en Frankrijk alleen heeft in 1854 en 1856 met 1.500 millioen franken zijn schuld vermeerderd. Men berekene voorts het aantal spoorwegen, welke in den laatsten tijd in Europa zijn aangelegd, en het veel grooter getal dat nog in aanbouw is. De tijd, dat de daarin gestoken kapitalen weder produktief worden, is nog verre verwijder. Deze kapitalen blijven nog een geruimen tijd immobiel, en daar zij als het ware geschapen, en niet het voorbrengsel van vroegere besparingen zijn, maar uit het krediet hun oorsprong namen, kan men ze reeds beschouwen als een anticipatie op de toekomst, welke dus niet alleen de renten, maar ook de hoofdsom terug te betalen heeft. Dit is waar zoowel voor Frankrijk en Duitschland als voor Engeland, Rusland en kleinere Staten.

Het is waar dat Engeland in het aanleggen van spoorwegen en andere groote werken van openbaar nut het vasteland vooruit geweest is, en dat in Groot-Brittanje voor de spoorwegen derhalve geen kapitalen van belang meer gevorderd werden. Daarenboven heeft men zich in Engeland onthouden van de roekelooze spekulatiën in aandeelen van *Crédits-Mobilier*'s en dergelijke ondernemingen meer. Maar hier staat tegenover, dat het britsche goud den Atlantischen Oceaan is overgestoken en het den Amerikanen mogelijk heeft gemaakt in twee jaren tijds bijna 6,000 ned. mijlen spoorweg te leggen. Ook van andere groote werken, zoowel in de nieuwe wereld, als op het vaste land van Europa is het geld der Engelschen de ziel geweest. Het ruime krediet, dat de engelsche kapitalisten verleenen, maakt het bedrag der in de vreemde ondernemingen uitgezette sommen nog grooter, dan dit, bij dezelfde omstandigheden in andere landen het geval zou zijn. De fransche kapitalen, bij voorbeeld, die trouwens zeldzaam de grenzen overschrijden, worden niet dan op zeer korten termijn verstrekt.

De aktiën-koorts, die in de laatste jaren het grootste gedeelte van het vasteland bezocht heeft, heeft aanzienlijke kapitalen in allerlei spekulatiën gelokt, die op niets anders dan op kansspel berustten. De vorming van nieuwe kapitalen in produktieve ondernemingen is daardoor tegengehouden. Het is niet alleen het parijsche *Crédit-Mobilier*, en de andere Maatschappijen van dien naam, in navolging daarvan verrezen, welke alleen de schuld dragen van de noodlottige speelzucht in denkbeeldige waarden. In midden-Europa ontstond een bankwoede, welke deed denken aan den tijd van „het groot tafereel der dwaasheid," toen in ons vaderland elk stadje zijn handels-Kompanjie opriglte en voor honderd duizende gulden aandeelen aan de beurs bragt. Iedere Staat van Duitschland, en later bijna elke stad van luttele beteekenis rigtte banken op. De heer Hübner berekent in zijn *Jahrbuch der Volkswirthschaft*, dat reeds in 1854 in Duitschland voor ongeveer achttien honderd millioen gulden banknoten in omloop waren, die niet door specie waren gedekt. In 1857 was dit bedrag met de helft aangegroeid. En wat blijft er nu over van al dat ingebeelde kapitaal als het oogenblik komt dat alleen tastbare waarden nog krediet inboezemen?

Thans is openbaar gemaakt het voorloopig verslag over het voorstel van den heer van Nispen van Sevenaer en 8 andere leden tot afschaffing van den accijns op het geslagt. Daaruit blijkt o. a. dat in al de afdeelingen de vraag opzettelijk is behandeld, of de toestand van 's Rijks geldmiddelen gedoogt om van de opbrengst van den accijns op het geslagt voor goed afstand te doen. Verscheidene leden toonden zich bezwaard om die vraag toestemmend te beantwoorden. De meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden meende integendeel, dat de toestand van 's Rijks geldmiddelen de afschaffing van den accijns op het geslagt allezins toelaat. Verder werd de vraag overwogen of deze belasting wel het eerst moest worden afgeschaft; ook dit werd door de meerderheid toestemmend beantwoord. Van de zijde der tegenstanders werd aangevoerd dat de afschaffing der belasting niet tot het beoogde doel zou leiden, daar door de afschaffing der belasting op het rund- en kalfsvleesch niet de minvermogenden, voor wie dat vleesch onbereikbaar is en zal blijven, maar alleen de meergegoeden zullen worden gebaat.

Thans ziet het licht het voorloopig verslag der Tweede Kamer nopens het wetsontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot over 1855, welk ontwerp reeds in het vorig zittingjaar was ingediend, en door de afdeelingen was overwogen. In twee afdeelingen werd het dan ook niet noodig geacht op nieuw vraagpunten te opperen en wat nog te zeggen valt aan de openbare beraadslaging te moeten overlaten. In de drie andere afdeelingen heeft men zich intusschen verpligt geacht nog nader op eenige bedenkingen aan te dringen. Zoo werd in twee afdeelingen de wensch geuit, dat art. 60 der Grondwet, inhoudende dat het beheer der koloniale geldmiddelen bij de wet zal worden geregeld, niet langer eene doode letter zij. De redenen, door den minister van Koloniën opgegeven, die de ten uitvoerlegging van deze bepaling zouden verhinderen, werden geenszins als afdoende beschouwd. — Verscheidene leden hebben in bedenking gegeven, of het niet wenschelijk zou zijn het beginsel van art. 56 § 4 van het Ind. Regeringsreglement, dat nu reeds op de koffijkultuur wordt toegepast, ten aanzien van andere goevernementskultures in werking te doen treden. Sommige leden hebben er op gewezen, dat de kosten van het herstel van het indiesch muntwezen, door de vermeerdering van den invoer van valsch kopergeld zeer zouden stijgen. — Met genoegen heeft men gezien, dat de Regering met het stelsel van uitbesteding voor het vervoer der produkten ingenomen is. — Omtrent het plan van eene europeesche kolonizatie in Oost-Indië, vreesden sommige leden, dat eene proefneming kostbaar zou zijn.

Anderen hebben het denkbeeld zeer toegejuicht, om langs den praktischen weg tot eene beslissing te komen.

Nog werd de wensch geuit, dat het vraagstuk nopens de pakketvaart naar Indië spoedig worde beslist. Met nadruk wordt opgekomen tegen den zijdelingschen wenk, dien men in de Mem. v. Toel. aantrof, als zoude de drukpersverordening door de gebeurtenissen in Britsch-Indië worden geregtvaardigd. Eindelijk bleven eenige leden het betreuren, dat de goeverneur van Suriname, in weerwil der stellige toezegging, dat zoo iets nooit meer zou plaats hebben, tot het uitzenden van boschpatrouilles is overgegaan.

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is rondgedeeld eene brochure van den heer N. W. Bosch, te Velp, overgedrukt uit het *Tijdschrift voor Nederlandsch Indië*, ten titel voerende »*De vooruitgaande welvaart van Nederlandsch Indië, getoetst aan de tabellen van den minister van Koloniën.*" Wij zijn in staat gesteld hieruit het volgende mede te deelen. De schrijver behandelt de tabellen door den minister van Koloniën in de zitting der Tweede Kamer van 28 September 1857 overgelegd betreffende den padi-oogst van de jaren 1839 tot 1855; den invoer van Lijnwaden in Nederl. Indië van 1845 1854 enz. Hij gaat achtervolgens de verschillenden cijfers na in die tabellen opgegeven, en wel 1°. wat aangaat den padi-oogst; hij bestrijdt de meening des ministers dat er uit dien oogst van vooruitgaande welvaart zou blijken. Verder vergelijkt de schrijver de cijfers voorkomende in den door den minister overlegden staat van den invoer van lijnwaden in Nederlandsch-Indië van 1845 tot 1854 en toont hij ook daarbij aan, dat de bewering van den minister, dat er blijkt van een toenemend verschil van tien tot vijftien millioen gulden aan waarde van ingevoerde artikelen, onjuist is. Verschillende cijfers worden opgegeven, waardoor de schrijver tot de slotsom komt, dat eene bevolking, die nog geen tien cents per hoofd aan zijne voornaamste kleedingstukken kan besteden, niet gerekend kan worden in welvaart vooruit te gaan. De schrijver wijst er vervolgens op, dat de minister niet heeft overgelegd den staat van het zout-verbruik op Java; hij geeft daarna de cijfers op van het zout-verbruik gedurende de jaaren 1846—54, waaruit blijkt dat, ongeacht eene vermeedering van ruim een millioen konsumenten, het zout-verbruik met ruim zes millioen pond is afgenomen.

In de Raadzitting van gisteren is de zaak der Plantaadje-gronden in behandeling genomen. Na langdurige [illegible] rug te komen op het raadsbesluit van 16 Sept. jl. (tot verkoop van perken *aan vereenigingen*, zonder schadeloostelling aan de eigenaars van opstallen).

Het beginsel van het voorstel der heeren Cool c. s., het verkoopen van perken *ook aan partikuliere eigenaars van opstallen*, zonder schadeloosstelling, is met 24 tegen 12 stemmen verworpen.

Het beginsel der kommissie voor rentegevende eigendommen om bij verkoop van perken aan vereenigingen, de voorwaarde te stellen dat schadeloostelling moet worden gegeven aan de eigenaars van opstallen, is met 20 tegen 15 stemmen verworpen.

De gronden in de Plantaadje zullen dus vooreerst nog op de gewone wijze worden verhuurd.

De openbare vergadering is ten 4 ure opgeheven, en veranderd in eene zitting met gesloten deuren.

Heden wordt van regeringswege ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der cirkulaire in de *Staats-Courant* van 29 Junij 1852, verzonden een gedrukt overzigt van den handel en de scheepvaart te Hamburg gedurende het jaar 1856.

Bij Zr. Ms. besluit wordt het stoomschip *Ardjoeno*, liggende te Hellevoetsluis, met den 1sten Januarij aanstaande, in dienst gesteld, met bestemming naar Oost-Indië, en het bevel over dien bodem opgedragen aan den kapitein luitenant ter zee J. A. K. van Hasselt.

Met dien datum worden op dat stoomschip geplaatst, de luitenant ter zee der 1ste klasse, W. F. van Erp Taalman Kip, als 1ste officier, de luitenants ter zee der 2de klasse, C. A. A. Amand, H. L. Jolly en C. F. Hänel von Cronenthal, alsmede de scheepsklerk K. F. Gerth van Wijck, behoudens de nadere plaatsing van eenen officier van gezondheid en van een officier van administratie.

Bij besluit van 16 Dec. jl. heeft Z. M. goedgevonden met ingang van 1 Jan. aanst. tot provinciale inspekteurs van het lager onderwijs te benoemen:

In *Noord-Brabant* jhr. mr. J. B. A. J. M Verheijen; in *Gelderland* dr. J. H. Kroon; in *Zuid-Holland* jhr. mr. H. J. van der Heim; in *Noord-Holland* A. Beeloo; in *Zeeland* [illegible] van Visvhet; in *Utrecht* H. M. Tip; in *Friesland* [illegible]; in *Overijssel* mr. R. A. Kerkhoven; in *Groningen* mr. [illegible]; in *Drenthe* dr. H. J. Nassau; in *Limburg* B. Schr[illegible].

Z. M. heeft vergunning verleend aan mr. M. H. Batta tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 4e kl., en aan den offic. van gez. 1e kl L. Rauter die van ridder der orde van Karel III, hen geschonken door den Koning van Pruissen en de Koningin van Spanje; voorts J. H. C. Hansen eervol ontslagen als adsistent voor de dienst der nederl. bezittingen ter kuste van Guinea, en benoemd tot lid der kommissie tot opname der koloniale remise-rekeningen over 1856 mr. P. Loopuyt, in plaats van jhr. T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer, die als zoodanig op zijn verzoek is ontslagen.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Woensdag, 16 December.

In deze zitting is aan de Vergadering medegedeeld dat in de afdeelingen onderzocht zijn de navolgende wetsontwerpen:

I. de hoofdstukken VI, VII, VIII, IX *A*, IX *B*, XI en XII der Staatsbegrooting voor 1858;

2. de wet op de middelen voor hetzelfde dienstjaar;

3. voorloopige vaststelling der begrooting voor hoofdstuk X (*Departement van Oorlog*);

4. wijziging van hoofdst. VIII der Staatsbegrooting voor 1857;

5. vaststelling van een tijdelijken maatregel betrekkelijk te heffen regten op den in- en uitvoer;

6. verlenging van den termijn tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistilleerd.

Zijnde gekozen tot rapporteurs:

voor die onder n°. 1, de heeren: van Swinderen, van Rijckevorsel, Tonckens en Cost Jordens; alsmede voor de algemeene beschouwingen der begrootingswetten, de heeren: van Swinderen, van Eysinga, van Dam van Isselt en Cost Jordens;

voor dat onder n°. 2, de heeren: van Swinderen, van Nispen van Pannerden, Tonckens en van Sasse van Ysselt;

voor dat onder n°. 3, de heeren: van Swinderen, van Eysinga, Tonckens en Paspoort van Grijpskerke;

voor die onder n°. 4, 5 en 6, de heeren: van Wessem, van Weel, d'Ablaing van Giessenburg en Paspoort van Grijpskerke.

Nadat de heer van Meeuwen, namens de Kommissie voor de Verzoekschriften, verslag had uitgebragt omtrent adressen betrekkelijk het wetsontwerp tot voorziening in de finantiëele belangen der gemeente Haarlemmermeer, zijn de beraadslagingen over dat wetsontwerp gevoerd, waaraan deel namen de heeren: van der Ondermeulen, van Dam van Isselt, de Vos van Steenwijk, Tonckens, van Beeck Vollenhoven en den minister van Binnenlandsche Zaken.

Het wetsontwerp werd met 16 tegen 15 stemmen verworpen

'sGRAVENHAGE, 16 Dec. Heden heeft alhier onder het ministerie van den notaris J. W. van den Bergh, de veiling plaats gehad van vier kapitale bouwmanswoningen, enz., alles staande en gelegen in de gemeenten Voorhout en Warmond, arrondissement Leiden, te zamen groot 138 bunders, 94 roeden en 79 ellen. De gezamenlijke veiling heeft bedragen de aanzienlijke som van *f* 140,465. De bouwmanswoning: *Bergamo*, is geveild door J. van Schie, te Noordwijkerhout, voor *f* 9.500; idem [illegible] *f* 9000; idem idem *Zonneveld*, door H. Pennings, te Noordwijkerhout, voor *f* 9000; idem *Laag Teylingen*, door C. van Dorp, voor *f* 16.225. — De gunning zal plaats hebben op Woensdag, 23 December.

GOES, 14 Dec. Heden is, in eene plegtige openbare teregtzitting, de heer Mr. J. van der Sleiden, benoemd tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank alhier, geïnstalleerd.

HARLINGEN, 15 Dec. In de week van den 5den tot en met den 11den December zijn in deze provincie 31 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven en 31 aangetaste voor rekening der eigenaars afgemaakt; te zamen 62. Totaal sedert 1 Januarij dezes jaars 7350.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 December. De demokratische partij heeft de volgende lijst voor de parijsche verkiezingen in omloop gebragt. De heer Desmarets zou de plaats van generaal Cavaignac wenschen in te nemen; de heer Jules Fabre, die van den heer Carnot en de heer Bethmont die van den heer Goudschaux.

— Een door den *Courrier de Paris* medegedeeld schrijven uit Konstantinopel zegt, dat de Porte nog geenszins gunstig voor het plan tot doorgraving der landengte van Suez gestemd is, dat Engeland in zijne tegenkanting daartegen schijnt te volharden, en dat de fransche gezant waarschijnlijk bij de komst van den heer de Lesseps eenen officieëlen stap bij de Porte tot ondersteuning van dat plan zou doen.

De heer de Lesseps moet den 6den dezer te Konstantinopel aangekomen zijn.

— Te Parijs wordt vrij stellig verzekerd dat, na het vertrek van lord Redcliffe uit Konstantinopel, ook de fransche gezant die stad verlaten zal om zich voor eenigen tijd naar Frankrijk te begeven.

— De *Revue Contemporaine* bevat een lang artikel van den heer la Guerronière, waarin deze tracht te bewijzen, dat Lodewijk Napoleon geen diktator is. De aanleiding tot dit betoog was een opstel van den heer Villemain in de *Revue des Deux Mondes*, waarin behendig verborgene aanvallen tegen het bestaande regeringsstelsel in Frankrijk voorkwamen. Het artikel van den heer Guerronière bevat echter weinig nieuws; alleen wordt in het slot gesproken van het uitzigt op meerdere vrijheid voor de toekomst.

— De *Moniteur* behelst een berigt van de aankomst van den franschen gevolmagtigde, den heer Gros, te Hongkong, op den 17den Oktober. Daaruit blijkt dat er tusschen de engelsche en fransche gezagvoerders in China eene zeer goede verstandhouding bestond.

— Volgens de *Espérance* zal de romeinsche liturgie waarschijnlijk op den eersten Paaschdag van 1858 in het diocees van Nantes worden ingevoerd. Het drukken der missalen, brevieren, enz. is bijna afgeloopen.

— Uit Toulon schrijft men, dd. 12 dezer, dat sedert verscheidene dagen geen wolkje aan de lucht gezien wordt, en de weersgesteldheid er als in de lente is. De boomen worden op nieuw groen; aan sommigen ziet men zelfs bloemen en vruchten. Alleen de almanak getuigt dat men in het midden van December is, terwijl alles integendeel doet gelooven dat men een zachte lente geniet.

— Uit Boulogne wordt o.a. het volgende geschreven: Men spreekt van een ongehoorde behandeling waaraan eene engelsche familie eene jonge onderwijzeres onderworpen heeft. Die jonge dame, door een ernstige ziekte aangetast, werd als eene baal koopwaar naar de pakketboot gezonden en overleed bij hare aankomst te Boulogne. Die daad heeft eene algemeene verontwaardiging gewekt zoowel bij de fransche bevolking dezer stad hier gevestigde als bij de talrijke engelschen.

De jonge dochter was twintig jaren oud en zuster van een graveur te Amiens. Zij kwam die avonds uit Engeland in een volkomen bewusteloozen toestand en overleed den volgenden dag, zonder haar bewustzijn herkregen te hebben. Toen zij door een typhuskoorts werd aangetast in het gezin, waar zij als onderwijzeres was geplaatst, verpleegde men haar eenigen tijd, doch daar de ziekte verergerde en men van haar ontslagen wenschte te zijn, zoo zond men haar naar den spoorweg met een papier op de borst gehecht, waarop haar naam en bestemming, namelijk Amiens, geschreven stonden; het reisgeld tot die stad werd tegelijkertijd voldaan. De reis van Londen naar Boulogne heeft den dood der ongelukkige Mina Reith ongetwijfeld verhaast, en vier en twintig uren na hare aankomst op het vaste land was zij niet meer, ondanks de zorgen welke haar door twee artsen gegeven worden. Men mag zich met regt verwonderen, zonder daarom de engelsche natie verantwoordelijk te stellen wegens een daad, die niet genoeg geschandvlekt kan worden, dat op de reis van Londen naar Boulogne, geen schepsel zich bewogen heeft gevoeld bij den aan[illegible] menschenliefde, dat geen stem is opgegaan tegen dien als ware het met voorbedachten rade gepleegden moord. Ongetwijfeld zal de engelsche pers, het voorbeeld der fransche volgende, haar protest inleveren tegen het misdadig gedrag dier engelsche familie, en aan de schuldigen noch de bescherming der stilzwijgendheid noch het treurig genot van verzachtende omstandigheden verleenen.

— In het Nommer van 6 Julij van het dagblad *Movimento* van Genua, leest men: »M. P. Massoni, koopman te Genua, heeft uit Napels een telegrafische dépêche ontvangen van dezen inhoud: »Uwe wisselbrieven zijn geaccepteerd; de eerst vervallenen zijn betaald; binnen weinige dagen zal men het overige voldoen." De heer Massoni heeft intusschen geen korresponden te Napels, noch ooit daar eenige zaken gedaan; ook kent hij de handteekening niet van dengene, die hem schrijft. Het schijnt dat men uit Napels op die wijze te Genua wilde kennis geven, dat de zaken der opstandelingen eene goede wending namen.

Den 4n Julij ontving men het berigt te Napels, dat de heer Massoni de dépêche niet had aangenomen, wijl hij den afzender er van niet kende. Die weigering werd aan het engelsche konsulaat medegedeeld, op het antwoord van zekeren W. Bugigher, die deswege ondervraagd werd.

Nu blijkt het uit een later gedaan onderzoek dat genoemde Bugigher tot het engelsche konsulaat te Napels behoort.

Uit het geregtelijk onderzoek in de zaak van het komplot van Pisacane is verder gebleken, dat in de brieventasch van dezen onder anderen gevonden is een papiertje, waarop de volgende namen stonden: Pio Massoni, D Joh. Bugigher, attaché bij het britsch konsulaat, B. Prygodes en C°., C. de Jengrot, Honte en verscheidene andere namen.

Een en ander is zeer opmerkenswaardig op het oogenblik dat in de meetings der engelsche werklieden het voorstel wordt gedaan, om door kanonschoten de bevrijding der twee engelsche machinisten te eischen, die in het komplot van Pisacane betrokken zijn.

— Uit Madrid schrijft men, dat de groote plegtigheden aan het hof elkander onafgebroken opvolgen bij gelegenheid der geboorte van Z. K. H. den Prins van Asturiën. Men ziet niet anders dan schitterende uniformen en galakleeding; sedert twaalf dagen zijn de vergulde koetsen van den adel niet onder dak geweest. 't Is een gestadig heen en weer gaan in den omtrek van het koninklijk kasteel. Sinds vele jaren heeft men te Madrid dergelijke feesten niet gezien; want sedert het einde der vorige eeuw,

toen Koning Ferdinand VII werd geboren, is geen Prins, regtstreeksch erfgenaam van den spaanschen troon, ter wereld gekomen.

Er is thans niet aan te twijfelen, dat aan den Koning de oppermagt behoort; in dit oogenblik oefent hij al den invloed, waarnaar hij zoo lang gehaakt heeft; kortom, hij bestuurt, regeert; doch immer aan den voet der slaapkoets van de Koningin, welke hij geen oogenblik verlaat, en aan wier daden en handelingen hij een rigting geeft; hij alleen geeft gang aan de publieke zaken; hij alleen is de spil, waarop het goevernementaal rad draait. Deze houding des Konings baart te meer verwondering, wijl men gewoon was hem steeds afgezonderd te zien, zich niet met de staatszaken bemoeijende. Die plotselinge inmenging in de zaken zou nu wel onverwachte gevolgen kunnen hebben; immers men weet dat de Koning met den konstitutionneelen regeringsvorm niet dwaselijk ingenomen is; dat hij niet in het parlementair systeem het heil der volken noch den vooruitgang der beschaving ziet; ook erlangen de geruchten wegens den aanstaanden val van het ministerie dag aan dag meer vastheid. Volgen de gebeurtenissen haar tegenwoordigen gang, dan zal het ministerie-Armero-Mon van geen langen duur zijn; waarvan trouwens de ministers-zelven volkomen overtuigd zijn.

— Brieven uit Rome bevestigen, dat thans de beste verstandhouding heerscht tusschen den Pauselijken Stoel en den franschen gezant, den heer de Gramont.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Dec. Lord Derby heeft in zijne laatste redevoering in het Hoogerhuis een overzigt gegeven van den industriëelen en handelstoestand in Engeland, waaruit hoofdzakelijk blijkt, dat de laatste handelskrizis over 't algemeen in de fabriekdistrikten een aanzienlijke vermindering van arbeid heeft veroorzaakt, die voor groote armoede aldaar doet vreezen. Hij deelde een verslag mede van den toestand te Manchester, dat met hetgeen deswege onlangs is gezegd overeenstemt. Wijders gaf hij te kennen dat het goevernement wel gezegd had in de troonrede, dat die schorsing van den arbeid in de fabriekdistrikten groote plaatselijke rampen kan ten gevolge hebben; maar het had verder moeten gaan en de ware oorzaken van dien stilstand in de algemeene handelszaken moeten bekend maken. Sedert jaren hoorde men niets dan lof over de uitbreiding van den engelschen handel, en nog niet lang geleden las men in den *Times* een artikel, sprekende over dien handel, waarbij men niets anders kon uitroepen dan: voorspoed! voorspoed! voorspoed!

Hebben nu in de laatste drie jaren de invoeren de uitvoeren met 160 millioen sterling overtroffen, zooals uit de statistieken blijkt; dan zou men meenen dat die som het land als winst is toegevloeid; doch men moet vooraf vragen of al die invoeren betaald zijn. Bovendien moet in aanmerking worden genomen, dat ter vereffening van het verschil van den uit- en invoer een som van ongeveer 84 millioen £ naar buitenlands is gezonden. Bevindt Engeland zich nu in den toestand dat het schulden heeft, dan is dit niet alleen omdat de uitvoer zoo aanzienlijk is geweest, maar tevens wijl de invoer door de wetgeving is aangemoedigd en tot een graad opgevoerd, die buiten alle evenredigheid is met den uitvoer.

— Heden hadden zeer vele nieuwsgierigen zich naar Millwall begeven, om getuigen te zijn van het vooruitbrengen van den *Leviathan*; maar zij zijn onverrigter zake teruggekeerd, omdat men zich dien dag bezig hield met het voorzien der stutten. De heer Brunel zou den volgenden dag de werkzaamheden hervatten, en hoopte dat het schip dan niet zooveel overmatige gehechtheid aan zijnen geboortegrond zou aan den dag leggen.

— Met de *Niagara* zijn berigten uit New-York van den 1sten dezer ontvangen. Het weder was zachter geworden. De *Northern Light* had berigten uit Kalifornië aangebragt. Te San Francisco hadden de berigten omtrent de krizis te New-York veel opzien gebaard. Verscheidene huizen moesten hunne betalingen staken, doch de paniek was spoedig voorbijgegaan.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Dec. De *Oest. Ztg.* deelt een schrijven uit Konstantinopel mede, gedagteekend 5 dezer, waaruit men moet opmaken, dat de Porte de divans der Vorstendommen niet heeft ontbonden, maar eenvoudig geprorogeerd. Van een anderen kant wordt het eerste berigt echter bevestigd in diervoege, dat de heeren de Thouvenel en Boutenieff, na eerst de verdaging te hebben aanbevolen, geëindigd waren met tot de meening der turksche Regering toe te treden en zich met de definitieve ontbinding te vereenigen.

— Uit Bucharest worden thans eenige bijzonderheden medegedeeld uit de diskussiën, die in den boezem der europeesche kommissie aldaar hebben plaats gehad. Toen namelijk het bekende votum over de vereeniging in behandeling kwam, verklaarde de kommissaris der Porte, Saffet Effendi, dat zijne Regering in het parijsche kongres met alle magt tegen eene vereeniging zal ijveren. In gelijken geest spraken ook de oostenrijksche en engelsche kommissarissen. De russische kommissaris trachtte de vereeniging als de ware uitdrukking van den volkswensch te doen voorkomen en noemde de ijveraars in de divans demokraten en revolutionnairen. In de laatste zitting der divans werd eene kommissie benoemd, om de beraadslagingen te doen drukken en in alle gemeenten exemplaren daarvan te verspreiden.

BERLIJN, 15 December. Met den Koning gaat het langzaam vooruit, nu eens iets beter, dan weer minder. Het donkere, nevelachtige weder schijnt van zigtbaren invloed op den lijder te zijn.

— Het huwelijk van prins Frederik Wilhelm van Pruissen is op den 25n Januarij bepaald. De bruidschat der koninklijke prinses zal in engelsche staatspapieren gevestigd blijven. De genootschappen van kunsten en wetenschappen maken reeds toebereidselen voor den feeststoet, die de jonge echtgenooten plegtig zal ontvangen.

— De algemeene aandacht wordt gevestigd op de konferentiën die den 15n Januarij a. s. zullen gehouden worden ter bediskussiering der voorstellen gedaan door Oostenrijk, betreffende den internationalen handel tusschen dat rijk en het tolverbond. Oostenrijk zal door den ridder Hork, Pruissen door den raadsheer Delbruck vertegenwoordigd worden. De gedelegeerden van Saksen en Beijeren zullen ze bijwonen als vertegenwoordigers der aan Oostenrijk grenzenden landen, krachtens eene bepaling van de tolovereenkomst. De rezultaten der konferentie zullen aan al de bonds-Staten worden medegedeeld en eerst na hunne toestemming zullen de te Weenen gemaakte bepalingen in een verdrag veranderd en door al de leden van den Raad onderteekend worden.

— De oostenrijksche officieren, die zich bij de ramp van Maintz door moed en menschlievendheid hebben onderscheiden, zijn door het goevernement met ridderorden beschonken.

— In de nabijheid van Andernach is bij den arbeid aan den spoorweg een in verscheiden stukken gebroken standbeeld van Merkuur gevonden. Het hoofd ontbreekt en moet volgens sommigen bij de eerste opgravingen in stukken geslagen zijn. De platte muts, waarmede het hoofd van Merkuur gewoonlijk voorzien is, wil men gevonden hebben. De borst, met een mantel bedekt, is in twee stukken geslagen, evenzoo de groote prachtige zetel, waarop de God in zittende houding voorgesteld werd. Een ramskop van zandsteen, mede opgegraven, diende waarschijnlijk tot sieraad aan de punt der leuning van den zetel. Bovendien vond men nog een zandsteen, den voet van een groot mansbeeld, zoowel als het onderlijf van een vrouwelijk beeld van ongeveer 2/3 levensgrootte. Aan den voet rustte een hond of ander dier, wat door de beschadiging niet juist meer te erkennen was. Twee kleine, uit zandsteen vervaardigde, ongeveer 20 duim hooge statuetten, waaraan echter geen hoofden zijn, kunnen wel romeinsche krijgers voorstellen. De vloersteenen van den Merkuurs tempel zijn mede gevonden, benevens een dertigtal romeinsche munten, deels van zilver, deels van koper, deels van brons. De meesten dezer munten dragen het opschrift Antonius, Marcus Aurelius, Alexander Severus, een van Germanicus, een met het vrouwelijk borstbeeld van Julia Augusta. Op een zeer kleine kopermunt staat het opschrift Constantinopolis. De opgravingen worden met omzigtigheid voortgezet.

— Uit Stokholm wordt eene nieuwe reeks faillieten bekend gemaakt. De Regering stelt voor 13 millioen thalers te leenen om de meest bedreigde handelshuizen te hulp te komen.

— Men schrijft uit Koppenhagen, dat het wetsontwerp der Regering, om, 450,000 th. rijksmunt, ter vermindering der krizis, te verstrekken, met gelijken spoed door beide de Kamers behandeld is en reeds vóór het behandelen in de Kamer der volksvertegenwoordigers, de koninklijke bekrachtiging was toegezegd. De staatsraad heeft voorts besloten den handel met 2,500,000 th. te gemoet te komen. De volksthing zou den 14den daarover beraadslagen, als wanneer de minister van Binnenl. Zaken tevens een wetsontwerp zou voorstellen, tot eene leening van 300,000 thl. uit de rijkskas.

— Het wordt bevestigd, dat de russische Regering aan de deensche eene Nota heeft gezonden, in den geest als door den *Constitutionnel* gezegd is, namelijk ten voordeele van de duitsche eischen. De Nota is den 1sten December verzonden. Tegengesproken wordt echter, dat men hier dezen stap van Rusland ongaarne ziet.

— Van de poolsche grenzen verneemt men, dat er volgens een dekreet, een amnestie zou zijn uitgevaardigd en aan zeven en twintig uit bannelingschap teruggekeerde Polen hunne inbeslag genomen goederen zouden zijn teruggegeven. Een en ander is onwaar. Het dekreet bepaalt eenvoudig, dat de goederen, welke zij na de amnestie mogten bezitten, niet in beslag zullen worden genomen. De uitgewekenen zullen alzoo niets anders dan in hunne burgerregten hersteld worden.

— In eene beschouwing over Ruslands betrekkingen tot de overige mogendheden antwoordt het St.-Petersburgsche regeringsblad op een artikel, hetwelk onlangs in den *Times* voorkwam, dat het engelsche blad in groote dwaling verkeert om te beweeren, dat Engeland en Rusland beginselen vertegenwoordigen, die nooit met elkander in overeenstemming te brengen zullen zijn. De russische staatsmannen, zegt het *Journal de St.-Petersbourg*, hebben geene afgetrokken beginselen: zij rigten zich naar de gebeurtenissen. Zoo dikwijls Engeland als groote politieke mogendheid door de leiders zijner staatkunde misbruikt wordt om »afgetrokken beginselen te verdedigen en te vertegenwoordigen", in plaats van, overeenkomstig zijne roeping als groote mogendheid, de feiten en gebeurtenissen te volgen en daarnaar zijne maatregelen en stappen in te rigten, zoo dikwijls zal het vijandig tegen Rusland optreden. Maar daarom zal Rusland juist niet Engelands vijand worden. Rusland, zeker van zich-zelf en van zijne zending, zal noch aan Engeland noch aan eenige andere groote mogendheid het vermogen verleenen, om naar goedvinden daarbij gevoelens van vriendschap of van vijandschap te kunnen opwekken."

— Uit St.-Petersburg verneemt men, dat het goevernement de grootste zorg besteedt aan het onderwijs der militairen. Ieder regiment heeft één school met twee instruktie-officieren; zij wordt door 200 soldaten bezocht die dagelijks gedurende twee uren, naar gelang hun dienstpligt dit veroorlooft, onderwezen worden. Aan hen die het meest uitmunten worden geldelijke belooningen geschonken en zij onderwijzen op hunne beurt degenen, die hen vervangen. Geen soldaat kan tot korporaal of onderofficier worden bevorderd zonder een behoorlijk examen te hebben ondergaan. Hij die na driejarig onderwijs niet genoegzaam kundigheden heeft opgedaan, verliest voor altijd het regt om korporaal of onderofficier te worden. Ook de kavallerie-regimenten hebben scholen.

— De *Bresl. Ztg.* deelt uit zekere bron mede, dat de russische Regering de wijze van emancipatie der kroonboeren definitief heeft vastgesteld. De emancipatie zonde niet op eens, maar allengs en trapsgewijze en wel in drie perioden, plaats hebben. In het eerste tijdvak zal de betrekking tusschen de aan den grond gehechte (*glebae adscripti*) boeren en den Staat geregeld en hun een staatkundig bestaan toegekend worden; in het tweede zal het lijfeigenschap opgeheven en in het derde zullen de heerendiensten in een vasten cijns veranderd en tevens de betaling van dezen cijns en het verleenen ten slotte van het vrije bezit, geregeld worden.

— Een dépêche uit St-Petersburg meldt, dat de russische generaal Jewdo Rimoff een belangrijke overwinning op de Tcherkessen heeft behaald. Een groot getal der laatsten zijn gedood. In deze ontmoeting zijn een aantal dorpen verwoest.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Dec. Heden is, ter gelegenheid van den 67sten verjaardag des Konings een plegtig Te Deum gezongen in de St Gudula-kerk. De hertog van Brabant en de graaf van Vlaanderen, het hof, de ministers, het korps diplomatiek, de senaat, de leden der kamers van vertegenwoordigers, vele autoriteiten, enz. waren tegenwoordig.

— De Regering heeft heden officiëel aan de beide Kamers kennis gegeven van de zwangerschap der hertogin van Brabant. De Kamers hebben daarop eene kommissie benoemd, tot het opstellen van een adres van gelukwensching aan den Koning.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 December.

BEVALLEN (14 Dec.): S. M. Visser, geb. de Breuk, Z. - F. Salomons, geb. Ezechiëls, Z.

OVERLEDEN (10 Dec.): J. M. Sprenger, wed. J. E. Kortman, 76 j. — (11 Dec.): G. C. Looman, 9 m. - D. H. Kiemeijer, 66 j. — (12 Dec.): J. M. Sellemans, 78 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 53⅛; Obligatiën 4½ pc. 95⅜, Spanje 1¼ pc 24$\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 36; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 73⅜; id. Nationale 75⅞.

PARIJS, 16 Dec. Fransche 4½ pc. 91 75; 3 pc. 67,—; 1¼ pc. Spanje 25⅜; 3 pc id. 37¼; Fr. O. Sp. 682, Rom. Leen. —.

MADRID, 15 Dec. 3 pc. Schuld 39,40, id. 1¼ pc 26 90.

LONDEN, 16 Dec. Consols op tijd 91⅛; Spanje buitenl. 1½ pc. 25¼; Rusl. 5 pc. 104; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 95½; id. 2½ pc. 63; Sard. 5 pc. 85; Bras. 98; Peru 4½ pc. 74½; Gren. uitg. 5⅜; id. werk. 17½; Mexiko 3 pc. 18¾; Portugal 3 pc. 44; Ecuador 13½; Venezuela 29; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 16 Dec. Met. 5 pc. 80; Nationale 83; Bank-Aktiën 972; Credit Anst. 194; Noord-Bahn akt. 173½; O. Fr. Spoorw. akt. 281½; Saltzb. 100⅜; Lomb. Venetiaans. 99; Wissel op Londen 10.35; Goud 10¾; Zilver 9.

BERLIJN, 15 Dec. 4½ pc. Pr. Staatsch. 98; 5 pc. Rusland 102; Wissel op Londen 2/m 6Th. 18; Amst. kort 141½; Hamb. 149; Petersburg 93¼; Diskonto —.

BERLIJN, 16 Dec. 3½ pc. Pr. Staatsch. 98; 5 pc. Rusland 102½; Diskonto —.

HAMBURG, 16 Dec. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. —; Rusl. 5 pc. —; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen —; Vereinsbank 93½; Noord-Duits. bank 67; Wissel op Londen 3/m. 13 01¾; id. kort 12.11; Amst. 37.15; Diskonto 9 a 7.

FRANKFORT, 16 Dec. 5 pc. Met. 73¼; 1¼ pc. Spanje Binnenl. 24⅝; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 118¾; Parijs —; Weenen 109½; Amsterdam —; Diskonto 5.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 54¾	Livorno	2/m.	*f* 38
〃	zigt	〃 55¾	Napels	〃	〃 81
Bordeaux	2/m.	〃 54	Petersburg	〃	〃 1.61
〃	zigt	〃 54 15/16	Weenen	6/w.	〃 31⅞
Madrid	3/m.	〃 234	Augsburg	〃	〃 35 5/16
Cadix	〃	〃 236	Frankfort	〃	〃 98
Seville	〃	〃 233	Hamburg	2/m.	〃 34⅝
Bilbao	〃	〃 233	〃	zigt	〃 35⅛
Lissabon	〃	〃 40¾	Londen	2/m.	〃 11,55
Porto	〃	〃 40¾	〃	zigt	〃 11,80
Genua	2/m.	〃 44½	Rotterdam		〃

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN

		15 DEC. 4½ u. gebl.	16 DEC. 4½ u.		gebl
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	102¼	102¼	〃	
Nederl. Bank	4 〃			〃	
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62¾	62¾	a 63	63
Dito Dito	3 〃	74¾	74¾	〃 75	75
Dito Dito	4 〃	95⅝	95¾	〃 96	96
Amortis. Syndik.	3½ 〃	88⅞	89	〃	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ 〃	135	134¼	〃 135	134½
dito Contant	4½ 〃	135¾		〃	
Oost-Ind. Leening	4 〃		93⅝	〃	
Aand. Holl. Spoorweg.				〃	
Leening idem	4½ pCt.			〃	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ 〃	99		〃	
Maatschappij van Weld.	4 〃			〃	
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ 〃		49⅝	〃	
Dito bij *Rothschild*	2½ 〃	49½	49¾	〃 50	50
Frankrijk, Certifikaten	3 〃			〃	
Spanje, Obligatiën	1¼ 〃	24½	24 9/16	〃 24 11/16	
Dito	3 〃	41	41¼	〃	
Dito Binnenl.	3 〃	35 15/16	35 15/16	〃 36 1/16	36 1/16
Amortisable Schuld				〃	
Bewijzen Coupon		4 15/16		〃	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43¼	43⅜	〃 43 9/16	43 9/16
Dito 1856	3 〃	42¾	42¾	〃 42 15/16	42 15/16
Dito Uitgestelde				〃	
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	102⅞	103⅛	〃	
Dito bij idem 1828/1829	5 〃	101⅞	101⅞	〃 102	102
Cert. bij idem 1831/1833	5 〃	90¼	90¼	〃	
Dito bij idem 1840	4 〃	82½	82¼	〃	
Dito bij *Stieglitz*	4 〃	81⅝	81½	〃	
Dito Nieuwe	4 〃			〃	
Dito 5de Serie	5 〃	93½	93⅝	〃 93¾	93¾
Dito 1855, 6de Serie	5 〃	96⅝	96½	〃 96¾	96¾
Dito adm. te Hamburg	5 〃			〃	
Dito dito te Londen	5 〃			〃	
Dito dito dito	4½ 〃	93⅝	93½	〃	
Inschrijving in Assignaten	6 〃		61⅞	〃	
Certifikaten van idem	6 〃	62⅛	62½	〃	
Spoorweg Aandeelen	5 〃	69	69	〃	
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	148¼	148¾	〃 149	
Obligatiën	4 pCt.	75½	75⅝	〃	
Pruissen, Obligatiën	4½ 〃			〃	
Aandeelen 1854	3½ 〃			〃	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				〃	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 〃		73	〃	
Dito dito	4 〃	60	60	〃	
Dito Metalliek	5 〃	70	70¼	〃 70½	70½
Dito Rente Amsterdam	5 〃	83 5/16	83⅜	〃 83½	
Dito Nationale 1854	5 〃	72¼	72½	〃 72 15/16	72⅞
Dito dito	2½ 〃	36½	36⅝	〃 36¾	
Weener Bank-Aktiën	*f*		1065	〃 1070	
Dito Aand. fl. 250, 1839	〃			〃	
Dito dito 〃 250, 1854	4 pCt.	303½	302	〃 302½	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 〃			〃	
Dito bij *Rothschild*	5 〃			〃	
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 〃	97¾		〃	
Dito	3 〃			〃	
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 〃	96		〃	
Dito 1839 van £ 100	5 〃			〃	
Dito 1843 〃 £ 100	5 〃	95¼		〃	
Dito 1852	4½ 〃			〃	
Sardinië	5 〃			〃	
Peru, Geldl. 1854	4½ 〃			〃	
Dito te Parijs				〃	
Ecuador, Oblig. 1855	1		13¾	〃	
Venezuela, dito 6 pCt thans	4½ 〃		25½	〃 26	
Dito Uitgestelde	2 〃	10⅝	10⅜	〃 10 7/16	
Grenada, Obligatiën	3¼ 〃	17 13/16	17¾	〃 17⅞	
Dito Uitgestelde			5 5/16	〃 5¼	
Mexiko dito	3 〃	17¼	17 3/16	〃 17¼	17¼
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	*f*		690	〃	
Dito dito	〃 B 〃			〃	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			〃	
Amerik. Bank-Aktiën		⅞		〃	
Illinois Spoorweg-Aandeelen		90		〃	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	81	81	〃 81⅛	
Louisiana	5 〃		96½	〃	
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 〃	3 1/16	3	〃	

Prost 82½.

Binnenlandsche fondsen, alsmede oostenrijksche en portugeesche tot verbeterde koers te plaatsen. Aand. Handel-Maatschappij door groote verkoopen op nieuw lager. Zuid-Amerika onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt., Diskonto 7 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 December.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 132 ℔ wb. Pools. *f* 325; 129 ℔ j. dito *f* 310; 124 ℔ n. Bovenl. *f* 280.

Gedr. Rogge onveranderd, ongedr. *f* 5 lager: 118 ℔ Arch. *f* 158; 118 ℔ Petersburger *f* 154; 122 ℔ j. Belg. *f* 180.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad: Deensch 70. Op 9 vaten Olie in April ek. 72 ℒ.

Lijnzaad. Een doen: 112/13 ℔ Berdianski *f* 345. *Raapolie* op 6/w. *f* 41¼; Vliegend *f* 40; 1°. Mei ek. *f* 39¾, ⅝. *Lijnolie* op 6/w. *f* 33¼; Vliegend *f* 32, 1°. Maart 32; April 32¼; Mei ek. 32½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41¼; Vliegend 40.

SCHIEDAM, 16 Dec. Rogge verkocht: 146/2 ℔ Archang. *f* 177 6/w.; 144/2 ℔ dito *f* 178 kont.; 145/2 ℔ dito *f* 175 6/w. — Gerst. 129/2 ℔ Koersche *f* 174 kont., 176 6/w. — Moutwijn *f* 12; Jenever *f* 17,50; Amst. Proef *f* 18,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 1,80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Dec. Brandligt, Dolphijn, Batavia. - Gardiner, Henry Tanner, Bombay.

HELVOET, 15 Dec. Doty, Wabamo, New-York, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 15 Dec. Pompe, Hendrina, Rott. n. Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 December, in lading naar:

Frankfort.	J. Stumm, Frankfort N°. 14.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 5.
Mannheim.	J. Noll, Stad Mannheim.
Keulen.	H. Berns, Cöln N°. 13.
Dusseldorp.	H. Hoogeweg, de Hoop.

Rijnhoogte. ARNHEM, 16 Dec. 1 p. 7 duim. KEULEN, 16 〃 2 vt. 6 〃

Advertentiën.

(3938) Heden avond beviel zeer voorspoedig van eenen *ZOON*, Jna BOONEKAMP, Echtgenoot van

LEYDSCHENDAM, A. F. VAN LEEUWEN,
13 December 1857. Chir. et Acc.

(3935) Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Edele Heer JACOBUS THEODORUS KOORN, in den ouderdom van bijna 73 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en behuwdkinderen.

ALKMAAR, Wed. J. T. KOORN,
11 December 1857. HEERES.

(3942) Heden overleed, in den ouderdom van 57 jaren, na voorzien te zijn van de Genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, mijn waarde Echtgenoot, de Heer GERARDUS HENRICUS ANTONIUS ROHLING, mij nalatende vier kinderen.

ZAANDAM, A. E. A. SCHMIER,
14 December 1857. Wed. G. H. A. ROHLING.

Eenige kennisgeving.

Iemand van de Katholieke Godsdienst, van fatsoenlijke familie, zag zich gaarne geplaatst als **Jufvrouw van Gezelschap** of **Huishoudster.** Men zal meer op eene nette behandeling als hoog salaris letten. Reflecterenden worden verzocht zich te adresseren bij den Boekh. H. A. WINKELHAGEN, Singel, hoek Middenklooster, onder Letter V. X. (3945)

De Pillen van Holloway bezitten eene verbazende kracht ter herstelling van eene *algemeene verzwakking.* Afschrift van eenen brief van JOHANNES ADRIANUS VAN DER WERF, te *Samarang*, aan den Professor Holloway. »Mijnheer! Sedert een aantal jaren leed ik aan eene trapsgewijs toenemende verzwakking, en was nabij om te bezwijken; ook verklaarden mijne geneesheeren dat er geene koop op herstel was; tot ik eindelijk besloot uwe pillen te beproeven, en na dezelve vijf weken gebruikt te hebben, begon mijn toestand zeer te verbeteren; voort na verloop van twee maanden was ik geheel hersteld.

(*get.*) J. A. VAN DER WERF.

Dobsjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75; *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85. *f* 22.95.

Zij op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST. dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's-Etablishment.* (3706)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS wordt met succes gedebiteerd:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN

DER

Roomsch Katholieke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van

JOZEF ANTONY,

Hoogleeraar te Munster.

door H. J. SONJEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.

Tweede herziene druk.

Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2den druk van dit voor de Jeugd zoo nuttig werkje 10 cents lager gesteld dan den eersten druk, om het boekje, dat door vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, meer algemeen te verspreiden.

De Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN vestigt bij het aanstaande Hoogtijd van Kerstmis de aandacht op het bij hem uitgegeven

KERSTBOEKJE.

Liederen die van ouds gezongen worden in den Advent en de Kerstijd,

onder Kerkelijke Goedkeuring verzameld en uitgegeven door

J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs: 30 Cents.

NB. Deze verzameling bevat 90 liedjes.

Voorts herinnert hij dat bij hem uitgegeven is de volledige **BUNDEL TEXTEN, WIJZEN** en **BEGELEIDINGEN** voor **Orgel** of **Piano**, getiteld:

Oude en Nieuwere Kerstliederen,

BENEVENS GEZANGEN EN LIEDEREN VAN ANDERE HOOGTIJDEN EN HEILIGEDAGEN, ALSOOK VAN DEN ADVENT EN DE VASTEN, enz.

Alle met de zangwijzen voorzien, die er bij behooren of gebruikelijk zijn; bewerkt ten dienste der zangchoren en katholieke huisgezinnen, door

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

en

LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Onder bescherming van den Hoog-Eerwaarden Heer L. S. VAN DER HAAGEN, Oud-Aartspriester en geheim Kamerheer van Z. H.

De Bundel met de muziek is te verkrijgen tot den prijs van *f* 3.30.

NB. In dezen Bundel van omtrent 140 Liederen vindt men al de wijzen van het hierboven aangekondigd kerstboekje. Met behulp van één exemplaar diens bundels en van eenige der goedkoope textboekjes zullen de zangers dus zeer gemakkelijk al die schoone echt katholieke oude liederen leeren zingen.

Is van de pers gekomen en aan de Inteekenaren verzonden:

HET KATHOLICISMUS

IN

betrekking met de Beschaving van Europa,

DOOR

W. J. F. NUYENS.

Tweede Deel. Eerste Aflevering.

Wordt met succes gedebiteerd:

Engeland's Rentmeesterschap,

IN BETREKKING TOT

HET INDISCHE RIJK.

Redevoering, uitgesproken te Manchester, door Z. E. den Kardinaal WISEMAN, den 26 Julij 1857.

(Overgedrukt uit **DEN TOESCHOUWER**).

Prijs 20 Cents.

De Uitgever beveelt deze redevoering van den beroemden engelschen prelaat allen aan, die in de tegenwoordige gebeurtenissen van Britsch-Indië belang stellen.

Het Welgelijkend Portret van Z. E. den Kardinaal WISEMAN, op Chineesch papier zeer fraai uitgevoerd, tegen den bijzonder goedkoopen prijs van *f* 1.50.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.